

z dnia 15 lutego 1962 r.

o zmianie przepisów postępowania w sprawach cywilnych.

Art. 1. W kodeksie postępowania cywilnego wprowadza się następujące zmiany:

w art. 4:

a) dotychczasową treść art. 4 oznacza się jako § 1 i dodaje się na końcu zdanie w brzmieniu: „Cudzoziemcy przebywający w innym państwie mogą być również pozwani przed sąd przez obywateli polskich o prawa stanu.”;

b) dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Właściwość sądów polskich istniejąca w chwili wszczęcia sprawy pozostaje niezmieniona, choćby jej podstawy odpadły w toku sprawy.”;

c) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Przepisy paragrafów poprzedzających nie mają zastosowania, jeżeli umowa międzynarodowa stanowi inaczej.”;

w art. 11 pkt 4 wyrazy „trzydzieści tysięcy” zastępuje się wyrazami „sto tysięcy” oraz skreśla się zdanie drugie;

po art. 11 wprowadza się nowy art. 11¹ w brzmieniu:

„Art. 11¹ § 1. Jeżeli przy rozpoznawaniu sprawy w sądzie powiatowym powstanie zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, sąd ten może przekazać sprawę do rozpoznania sądowi wojewódzkiemu. Postanowienie o przekazaniu sprawy wymaga uzasadnienia.

§ 2. Sąd wojewódzki może przed pierwszą rozprawą odmówić przyjęcia sprawy do rozpoznania i zwrócić sprawę sądowi powiatowemu, jeżeli uzna, że poważne wątpliwości nie zachodzą. Postanowienie zapada na posiedzeniu niejawnym w składzie trzech sędziów i wymaga uzasadnienia. Ponowne przekazanie tej samej sprawy przez sąd powiatowy nie jest dopuszczalne.”;

w art. 79:

a) zdanie drugie otrzymuje brzmienie: „Pełnomocnikiem organu państwowego, jednostki gospodarki społecznej lub organizacji społecznej może być także ich pracownik lub wyznaczony przez organ nadrzędny

nostki.”; zdanie pierwsze i drugie oznacza się jako § 1.

b) w zdaniu trzecim po wyrazach „ze stosunku pracy” dodaje się wyrazy „oraz o wynagrodzenie szkody wynikłej z wypadku w zatrudnieniu”; zdanie trzecie oznacza się jako § 2.

c) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. W sprawach o roszczenia alimentacyjne pełnomocnikiem strony uprawnionej do alimentacji może być również przedstawiciel właściwego do spraw opieki społecznej organu przewidywanego przez radę narodową oraz organizacji społecznej, mającej na celu udzielanie pomocy rodzinie. Wykaz organizacji społecznych, o których mowa w paragrafie niniejszym, określi Minister Sprawiedliwości i.”;

5) art. 431 otrzymuje brzmienie:

„Art. 431. § 1. W sprawach o unieważnienie małżeństwa lub o rozwód sąd na żądanie jednego z małżonków lub z urzędu orzeka postanowieniem o obowiązku małżonków przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny przez czas trwania procesu oraz o sposobie roztoczenia w tym czasie pieczy nad wspólnymi dziećmi, a na żądanie jednego z małżonków także o zakresie i sposobie korzystania przez małżonków ze wspólnego mieszkania w czasie trwania procesu oraz o wydaniu małżonkowi, który opuszcza mieszkanie, potrzebnych mu przedmiotów.

§ 2. Postanowienie to sąd wydaje po przeprowadzeniu rozprawy.”;

6) po art. 474 dodaje się nowy tytuł VI w brzmieniu:

„TYTUŁ VI

Uznanie zagranicznych orzeczeń sądowych.

Art. 474¹. Skuteczność na obszarze Polski nie podlegających wykonaniu w drodze egzekucji orzeczeń sądów zagranicznych w sprawach cywilnych, należących w Polsce do właściwości sądów powszechnych zależy od uznania ich przez sąd polski, chyba że umowa między-

Art. 474². Nie wymaga uznania orzeczenie sądu zagranicznego w sprawie niemajątkowej obywateli obcych, wydane przez sąd właściwy według ich prawa ojczystego, chyba że orzeczenie ma być przesłanką zawarcia związku małżeńskiego albo stanowić podstawę wpisu w aktach stanu cywilnego lub w księdze wieczystej w Polsce.

Art. 474³. § 1. Orzeczenie podlega uznaniu pod warunkiem wzajemności, jeżeli:

- 1) jest prawomocne,
- 2) sprawa nie należy, według polskiego prawa lub umowy międzynarodowej, do wyłącznej właściwości sądów polskich lub sądów państwa trzeciego,
- 3) strona nie była pozbawiona możliwości obrony, a w razie nieposiadania zdolności procesowej — należytego przedstawiciela,
- 4) sprawa nie została już prawomocnie osądzona przez sąd polski, ani nie wszczęto jej przed sądem polskim, zanim orzeczenie sądu zagranicznego stało się prawomocne,
- 5) orzeczenie nie jest sprzeczne z podstawowymi zasadami prawa polskiego,
- 6) przy wydaniu orzeczenia w sprawie, w której należało zastosować prawo polskie, prawo to zostało zastosowane, chyba że zastosowane w sprawie prawo obce nie różni się w sposób istotny od prawa polskiego.

§ 2. Przestrzeganie warunku wzajemności nie jest wymagane w sprawach niemajątkowych należących według prawa polskiego do wyłącznej właściwości sądów państwa, skąd pochodzi orzeczenie.

§ 3. Przepisy § 1 nie mają zastosowania do uznania orzeczeń określonych w art. 474². Odmowa uznania takiego orzeczenia może nastąpić tylko z przyczyny sprzeczności orzeczenia z podstawowymi zasadami prawa polskiego.

Art. 474⁴. § 1. O uznaniu orzeka sąd wojewódzki, który byłby miejscowo właściwy do rozpoznania sprawy lub w którego okręgu znajduje się miejscowo właściwy sąd powiatowy, a w braku tej podstawy — Sąd Wojewódzki dla m. st. Warszawy. Sąd orzeka na posiedzeniu niejawnym, po uprzednim wysłuchaniu stron, jeżeli uzna to za potrzebne. Odpis wniosku o uznanie doręcza się prokuratorowi.

§ 2. Z wnioskiem o uznanie może wystąpić każdy, kto ma w tym interes prawny, oraz prokurator.

§ 3. Do wniosku o uznanie orzeczenia sądu zagranicznego wnioskodawca powinien dołączyć oprócz urzędowego odpisu wyroku uwierzytelniony przekład tegoż na język polski oraz stwierdzenie, że orzeczenie jest prawomocne; gdy zaś wyrok jest zaoczny — nadto zaświadczenie, że wezwanie do sprawy zostało pozwanemu należycie doręczone.”;

f) w części pierwszej w księdze drugiej tytuł VI otrzymuje oznaczenie „Tytuł VII”;

g) w art. 517:

- a) w § 1 skreśla się zdanie drugie i trzecie,
- b) w § 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: „ W sprawach o egzekucję środków alimentacyjnych oraz należności Skarbu Państwa lub innego podmiotu podlegającego państwowemu arbitrażowi gospodarczemu albo rolniczej spółdzielni produkcyjnej komornik obowiązany jest z urzędu przeprowadzić stosowne dochodzenia w celu ustalenia zarobków i stanu majątkowego dłużnika, w sprawach zaś o egzekucję środków alimentacyjnych ponadto w celu ustalenia miejsca zamieszkania dłużnika.”,
- c) § 3 otrzymuje brzmienie:
„§ 3. Jeżeli w sprawach przewidzianych w paragrafie poprzedzającym zastosowane przez komornika

środki okażą się bezskuteczne, organy Milicji Obywatelskiej przeprowadzą na wniosek komornika odpowiednie dochodzenia w celu ustalenia miejsca pracy dłużnika, a w sprawach o egzekucję środków alimentacyjnych — także w celu ustalenia miejsca zamieszkania dłużnika. W sprawach o egzekucję środków alimentacyjnych właściwie do spraw opieki społecznej organy przydiów rad narodowych przeprowadzą na wniosek komornika dochodzenia w celu ustalenia majątku i dochodów dłużnika. Szczegółowe przepisy o współdziałaniu organów Milicji Obywatelskiej z komornikiem określi instrukcja Ministrów Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych.”;

9) po art. 517 wprowadza się nowy art. 517¹ w brzmieniu:
„Art. 517¹ § 1. Za nieuzasadnioną odmowę udzielenia komornikowi wyjaśnień lub informacji przewidzianych w artykule poprzedzającym albo za udzielenie informacji lub wyjaśnień świadomie fałszywych osoba odpowiedzialna może być na wniosek wierzyciela lub z urzędu ukarana przez komornika grzywną do tysiąca złotych.

§ 2. Jeżeli żądanie udzielenia wyjaśnień lub informacji skierowane było do osoby prawnej lub innej jednostki organizacyjnej, ukaraniu grzywną podlega jej pracownik odpowiedzialny za udzielenie wyjaśnień lub informacji, a gdyby ustalenie takiego pracownika było utrudnione, ukaraniu podlega jej kierownik.

§ 3. Wypis postanowienia o ukaraniu grzywną doręcza komornik osobie ukaranej, stronom oraz prokuratorowi.

§ 4. Prawomocne postanowienie komornika o ukaraniu grzywną podlega wykonaniu w drodze egzekucji sądowej bez zaopatrywania go klauzulą wykonalności.

§ 5. Ukaranie przez komornika grzywną nie zwalnia osób ukaranych od odpowiedzialności karnej za niedopełnienie lub przekroczenia obowiązków służbowych.

10) w art. 519 dodaje się nowy § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Skargę na postanowienie komornika o ukaraniu grzywną rozstrzyga sąd po przeprowadzeniu rozprawy, na którą wezwie strony oraz osobę ukaraną. O rozprawie sąd zawiadamia również prokuratora.”;

11) w art. 535:

a) w § 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli umowa nie określa inaczej warunków wykonalności, orzeczenia i ugody będą w Polsce wykonywane, jeżeli:

- 1) orzeczenie zostało wydane, a ugoda została zawarta po wejściu w życie umowy międzynarodowej;
- 2) orzeczenie lub ugoda podlega wykonaniu w państwie, skąd pochodzi;
- 3) zachodzą warunki określone w art. 474³ § 1 pkt 1—6.”,

b) dodaje się nowy § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Orzeczenia sądu zagranicznego oraz ugody zawarte przed takim sądem, uwzględniające roszczenia o alimenty w sprawach ze stosunków rodzinnych, są tytułami egzekucyjnymi i będą w Polsce wykonywane również w braku przewidzianej to umowy międzynarodowej pod warunkiem wzajemności.”,

c) dotychczasowy § 2 otrzymuje numerację § 3;

12) w art. 610 § 1 wyrazy „sześć tysięcy” zastępuje się wyrazami „piętnaście tysięcy”;

13) art. 643 otrzymuje brzmienie:

„Art. 643. Dłużnik zajętej wierzytelności lub innego prawa majątkowego, który uiszcza dłużnikowi egzekwowanemu zajęte sumy lub świadczenia albo który na wezwanie komornika nie złoży należytego oświadczenia lub w inny sposób naruszy obowiązki wynikające z zajęcia, niezależnie od odpowiedzialności za wyrządzoną przez to wierzycielowi szkodę, może być ukarany przez ko-

mornika grzywną do dwóch tysięcy złotych. Ukaranie grzywną następuje według zasad przewidzianych w art. 517¹.";

14) art. 657 otrzymuje brzmienie:

„Art. 657 § 1. Zajęcie należności ze stosunku pracy lub zlecenia obowiązuje nadal, chociażby po zajęciu nawiazano z dłużnikiem nowy stosunek pracy lub zlecenia albo zakład pracy przeszedł na inną osobę, jeżeli osoba ta o zajęciu wiedziała.

§ 2. W razie rozwiązania stosunku pracy z dłużnikiem, dotychczasowy zakład pracy uczyni wzmiankę o zajęciu należności w wydany dłużnikowi świadectwie pracy i jeżeli nowy zakład pracy dłużnika jest mu znany, prześle temu zakładowi zawiadomienie komornika oraz powiadomi o tym komornika i dłużnika egzekwowanego. Wzmianka w świadectwie pracy powinna zawierać oznaczenie komornika, który zajął należność, oraz numer sprawy egzekucyjnej. Przesłanie zawiadomienia komornika ma skutki prawne zajęcia należności dłużnika w nowym zakładzie pracy od chwili dojścia tego zawiadomienia do nowego zakładu pracy.

§ 3. Nowy zakład pracy, któremu pracownik przedstawi świadectwo pracy ze wzmianką o zajęciu należności, zawiadamia o zatrudnieniu pracownika zakład pracy, który wydał świadectwo, oraz wskazanego we wzmiance komornika. Jeżeli nowy zakład pracy, któremu pracownik nie okazał świadectwa pracy, dowie się, że pracownik był uprzednio zatrudniony w innym zakładzie pracy, obowiązany jest zawiadomić dotychczasowy zakład pracy pracownika o jego zatrudnieniu, chyba że pracownik przedłoży zaświadczenie z dotychczasowego zakładu pracy stwierdzające, że należności jego w tym zakładzie nie były zajęte.

§ 4. Kierownik zakładu pracy, który nie wykona bez zwłoki obowiązków przewidzianych w paragrafach poprzedzających, niezależnie od odpowiedzialności za wyrządzoną przez to wierzycielowi szkodę może być ukarany przez komornika grzywną do dwóch tysięcy złotych według zasad przewidzianych w art. 517¹.";

15) art. 692 otrzymuje brzmienie:

„Art. 692. O licytacji nieruchomości, oszacowanej nie wyżej niż na pięćdziesiąt tysięcy złotych, ogłasza się w dziennikach tylko na wniosek wierzyciela lub dłużnika.”;

16) w art. 811 § 1:

a) pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2) należności za pracę, należności alimentacyjne, renty z tytułu odszkodowań za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz koszty ostatniej choroby i zwykłego pogrzebu dłużnika;

3) podatki i inne należności, do których stosuje się przepisy o zobowiązaniach podatkowych, wraz z odsetkami za zwłokę, dodatkiem za zwłokę i kosztami egzekucyjnymi;”;

b) skreśla się pkt 5, 6, 7 i 8, dotychczasowy zaś pkt 9 otrzymuje numerację pkt 5;

17) w art. 816 § 1:

a) pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2) należności za pracę, należności alimentacyjne, renty z tytułu odszkodowań za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz koszty ostatniej choroby i zwykłego pogrzebu dłużnika;

3) podatki i inne należności, do których stosuje się przepisy o zobowiązaniach podatkowych, wraz z odsetkami za zwłokę, dodatkiem za zwłokę i kosztami egzekucyjnymi;”;

b) skreśla się pkt 4 i 7, dotychczasowe zaś pkt 5, 6 i 8 otrzymują kolejno numerację pkt 4, 5 i 6.

Art. 2. W ustawie z dnia 30 grudnia 1950 r. — Przepisy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 1961 r. Nr 10, poz. 57) wprowadza się następujące zmiany:

1) dodaje się nowy art. 29¹ w brzmieniu:

„Art. 29¹. Wpis od wniosku o uznanie orzeczenia sądu zagranicznego (art. 474¹—474⁴ kodeksu postępowania cywilnego) określa się w wysokości od 50 zł do 500 zł”;

2) w art. 30:

a) dodaje się nowy ust. 1 w brzmieniu:

„1. Każde rozpoczęte 100 zł wartości przedmiotu sprawy liczy się za pełne.”;

b) dotychczasową treść art. 30 oznacza się jako ust. 2;

3) w art. 76 ust. 1:

a) pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) wniosku o połączenie nieruchomości w jednej księdze, niezależnie od ilości łączonych nieruchomości,”;

b) dodaje się nowy pkt 7 w brzmieniu:

„7) wniosku o wydzielenie do nowej księgi pewnej części nieruchomości, budynku stanowiącego odrębną nieruchomość lub lokalu stanowiącego przedmiot odrębnej własności.”

Art. 3. W dekreście z dnia 8 czerwca 1955 r. — Prawo o aktach stanu cywilnego — (Dz. U. z 1955 r. Nr 25, poz. 151, z 1956 r. Nr 41, poz. 189 i z 1958 r. Nr 72, poz. 358) w art. 63 ust. 2 w zdaniu pierwszym kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje wyrazy „chyba że umowa międzynarodowa stanowi inaczej.”; zdanie drugie skreśla się.

Art. 4. § 1. Sprawy, które przechodzą na podstawie niniejszej ustawy do właściwości sądów powiatowych, a zostały wszczęte przed dniem wejścia w życie tej ustawy, podlegają aż do ich prawomocnego zakończenia rozpoznaniu według przepisów dotychczasowych.

§ 2. Jednakże sprawa, w której orzeczenie sądu wojewódzkiego kończące postępowanie w instancji, zostanie w całości uchylone przez Sąd Najwyższy po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, podlega dalszemu rozpoznaniu przez właściwy miejscowo sąd powiatowy.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki
Sekretarz Rady Państwa: J. Horodecki